

МОН підтримує пропозиції Профспілки щодо внесення змін до формули розподілу освітньої субвенції

Міністерство освіти і науки України на виконання доручення Кабінету Міністрів України від 10.02.2021 № 4109/0/2-21 розглянуло звернення **Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні** від 1.02.2021 № 01-12/57-спо до листів Профспілки працівників освіти і науки України від 27.01.2021 № 02-7/72 та від 03.02.2021 № 02-5/98 **щодо внесення змін до формули розподілу освітньої субвенції між місцевими**

бюджетами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1088.

З метою приведення механізму розподілу освітньої субвенції у відповідність до чинних норм бюджетного законодавства, **Міністерством освіти і науки України розроблено та направлено на розгляд Кабінету Міністрів України відповідні зміни до формули розподілу освітньої субвенції.**

Надані пропозиції будуть опрацьовані спільно з Профспілкою працівників освіти і науки України в межах робочої групи під час підготовки нової редакції формули розподілу освітньої субвенції **на 2022 рік.**

ОН**ПРОФСПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ
ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ****TRADE UNION OF EDUCATION AND
SCIENCE WORKER OF UKRAINE**Юридична адреса: 01012, м. Київ, Майдан Незалежності, 2
Адреса для листування: 04071, м. Київ, вул. Ярославська, 6
Тел./факс: (044) 462-47-462, Maidan Nezalezhnosti, Kyiv, Ukraine, 01012
Tel./fax: +380 (44) 462-47-46E-mail: sekr.osvita@gmail.com Website: www.pon.org.ua

Розрахунковий рахунок: UA263223130000026002010078760 в АТ «Укресімбанк» (м. Київ), КОД ЄДРПОУ: 02605316

03.02.2021 № 02-7/95

Спільний представницький орган
об'єднань профспілок

ЦК Профспілки працівників освіти і науки України вдруге розглянув проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами», якою пропонуються зміни до формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1088, і ще раз висловлює категоричну незгоду підходам, закладеним, як у чинній формулі, так і у змінах, що передбачаються.

ЦК Профспілки викладено свої обґрунтування до попередньої редакції проекту постанови у листі від 27.01.2021 № 02-7/72, які, на жаль, не враховано.

Ще раз зазначаємо, що Профспілка неодноразово зверталася до Міністерства освіти і науки, Кабінету Міністрів України, профільного Комітету Верховної Ради України з приводу необхідності узгодження показників формули з нормами попереднього закону «Про загальну середню освіту» та чинного - «Про повну загальну середню освіту».

Аналіз показників формули, застосованих для розподілу обсягів освітньої субвенції між місцевими бюджетами, передбачених в Додатку до законопроекту про Державний бюджет на 2021 рік на перше читання засвідчує про її нерівномірний розподіл. В цілому освітня субвенція закладена на розрахункових 211,7 тис. класів при їх фактичній кількості 206,3 тис. одиниць. У цілому у всіх бюджетах територіальних громад освітню субвенцію розподілено на 5,5 тис. класів більше, ніж їх фактично створено. У бюджетах окремих громад обсяги субвенції закладено на 10 тис. класів більше ніж їх фактично є. А в інших - її недостатньо на фінансування 4,7 тис. класів.

Такі відхилення спричинені розрахунковим показником наповнюваності класів, що відмінний від фактичної наповнюваності, застосуванням таких - як чисельність населення, в тому числі сільського, площа території відповідної громади, щільність учнів на 1 кв.км площі адміністративно-територіальної одиниці, що передбачені формулою.

Ці показники не відповідають тим, що необхідні для визначення фонду оплати праці вчителів та інших педпрацівників відповідних закладів загальної середньої освіти.

Про непропорційний та несправедливий розподіл освітньої субвенції свідчить той факт, що впродовж фінансового року Урядом багаторазово приймалися рішення про перерозподіл затверджених обсягів субвенції місцевим бюджетам, оскільки одним територіям їх недостатньо, а в інших освітня субвенція перевищує потреби на плату праці педагогічних працівників.

Лише впродовж 2018 року 5 розпорядженнями Кабінету Міністрів України збільшено обсяги освітньої субвенції районним, міським бюджетам та бюджетам об'єднаних територіальних громад 19 областей на загальну суму 378607,9 тисяч гривень. Зменшено обсяги освітньої субвенції 93 місцевим бюджетам, та збільшено їх 141 місцевому бюджету.

Такий перерозподіл відбувся й у 2019 році. Трьома розпорядженнями

Кабінету Міністрів України освітню субвенцію перерозподілено між 190 місцевими бюджетами переважної частини областей.

У 2020 році одним місцевим бюджетам виділялася субвенція на неіснуючу кількість класів, що перевищувала 200 одиниць, а іншим її було недодано на фактичну мережу, створену з дотриманням вимог законодавства, зокрема з наповнюваністю класів відповідно до статті 12 закону «Про повну загальну середню освіту», а саме не менше 5 учнів.

Особливо значні обсяги невикористаної субвенції залишаються щорічно у обласних бюджетах. Станом на 1 грудня 2019 року невикористані залишки освітньої субвенції в окремих бюджетах сягали 31,3% від річних призначень. Аналогічну ситуацію мали станом на 1 січня поточного року, в яких залишки коливаються від 20 млн. грн. до 203 млн. грн.

Залишки освітньої субвенції станом на 1 січня 2021 року склали 5,3 млрд. грн., з яких у всіх 24 обласних бюджетах вони становили 1,6 млрд. грн, у 401 районному бюджеті – 1,3 млрд. грн., у 100 бюджетах міст обласного значення – 0,7 млрд. грн., у 776 бюджетах ОТГ – 1,7 млрд. гривень.

Водночас у 209 громадах залишки освітньої субвенції відсутні.

Формульно завищені в окремих бюджетах обсяги освітньої субвенції призводять до її штучної економії на кінець фінансового року, що стимулює керівників органів влади на місцях спрямовувати їх на оновлення матеріально-технічної бази та інші поточні і капітальні витрати, а не за цільовим використанням впродовж року на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників, як це передбачено частиною 1 статті 103-2 Бюджетного кодексу України.

Профспілкою вже неодноразово наголошувалося, що показники формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами мають забезпечити максимальне наближення її обсягів до фактичної потреби у видатках на оплату праці педагогічних працівників відповідного закладу освіти. Це можливо шляхом застосування даних зведеної у відповідній територіальній громаді тарифікації педагогічних працівників, де враховується фактична кількість учнів (студентів) та мережа класів (груп), з урахуванням їх поділу на групи при вивченні окремих предметів, кількість ставок вчителів (викладачів) на 1 клас, розрахована залежно від навчальних планів, розмір заробітної плати вчителів та інших педагогічних працівників, що визначається на підставі нормативних актів. Обчислений на цій основі фонд оплати праці педпрацівників має бути відкоригований на мережу класів, що випускаються та набираються у відповідному фінансовому році.

Таким чином може бути досягнуто справедливого розподілу затверджених у Державному бюджеті України обсягів освітньої субвенції між місцевими бюджетами відповідно до чисельності педагогічних працівників у кожному відповідному закладі освіти.

Тому ЦК Профспілки наполягає на докорінних змінах формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами з метою забезпечення пропорційного її розподілу залежно від фактичної кількості класів у закладах загальної середньої освіти та класів (груп) у закладах професійно-технічної, фахової передвищої освіти, учні та студенти яких здобувають повну загальну середню освіту, з дотриманням норм законодавства, а не якихось суб'єктивних показників.

Голова Профспілки

Г.Ф. Труханов

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Профспілка працівників
освіти і науки України

Щодо розгляду звернення

Міністерство освіти і науки України на виконання доручення Кабінету Міністрів України від 10.02.2021 № 4109/0/2-21 розглянуло звернення Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні від 01.02.2021 № 01-12/57-спо до листів Профспілки працівників освіти і науки України від 27.01.2021 № 02-7/72 та від 03.02.2021 № 02-5/98 щодо внесення змін до формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1088 і повідомляє.

Відповідно до частини третьої статті 103² Бюджетного кодексу України освітня субвенція розподіляється між відповідними бюджетами на основі формули, яка розробляється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти, та затверджується Кабінетом Міністрів України.

Формування обсягу освітньої субвенції для місцевих бюджетів на 2021 рік здійснено відповідно до формули розподілу освітньої субвенції, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1088 «Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами» (зі змінами), з урахуванням змін в адміністративно-територіальному устрої України та відповідного перегляду коефіцієнтів приведення, в тому числі, розрахункової наповнюваності класів (далі – РНК).

З метою приведення механізму розподілу освітньої субвенції у відповідність до чинних норм бюджетного законодавства, Міністерством освіти і науки України розроблено та направлено на розгляд Кабінету Міністрів України відповідні зміни до формули розподілу освітньої субвенції.

Варто зазначити, що визначення РНК для кожної окремої територіальної громади здійснюється з урахуванням щільності учнів та відсотка населення, що проживає в сільській місцевості. Відповідно, для коректного формування обсягу освітньої субвенції Міністерству необхідна точна інформація щодо

Сертифікат: 008498ff001fcb2f000000047b3000f9e7d9e258
Підписувач: Даниленко Світлана Василівна
Дійсний: з 03.06.2020 11:27 по 03.06.2022 11:27
Цифрова позначка часу: 03.03.2021 15:22:12

Міністерство освіти і науки України

1/11-1468 від 03.03.2021

актуальної площі та населення кожної адміністративно-територіальної одиниці, що надається Міністерством розвитку громад та територій України.

Розрахунок та розподіл обсягу освітньої субвенції здійснюється за єдиними підходами для всіх адміністративно-територіальних одиниць з урахуванням принципу збалансованості та фінансових можливостей державного бюджету.

Змінами до формули розподілу освітньої субвенції вже передбачено перегляд механізму визначення коефіцієнтів приведення, в тому числі, коефіцієнту приведення розрахункової наповнюваності класів для великих територіальних громад, з метою приведення механізму розподілу освітньої субвенції у відповідність до чинних норм бюджетного законодавства.

Зауважимо, що пунктом 26 Прикінцевих та перехідних положень Бюджетного кодексу України встановлено, що норми та положення Закону України «Про повну загальну середню освіту» застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів.

З метою підвищення ефективності використання коштів освітньої субвенції та уникнення нагромадження надмірних обсягів залишків за освітньою субвенцією на рахунках окремих місцевих бюджетів, у 2021 році застосовано механізм коригування розрахункової наповнюваності класів залежно від фактичної наповнюваності класів. Для бюджетів територіальних громад, для яких різниця між розрахунковою наповнюваністю класів та фактичною наповнюваністю класів 2 одиниці та більше, розрахункова наповнюваність класів коригується шляхом зменшення такої різниці до 20% (із заокругленням до 0,5 відповідно до математичних правил заокруглення).

Нагадуємо, що діючий формульний підхід до розподілу освітньої субвенції спрямований на підвищення якості надання освітніх послуг через стимулювання органів місцевого самоврядування до оптимізації неефективної мережі закладів. У разі наявності малокомплектних закладів загальної середньої освіти з низькою наповнюваністю класів, відповідні місцеві ради мають покривати дефіцит коштів освітньої субвенції за рахунок власних доходів.

Кошти освітньої субвенції є не єдиним джерелом здійснення видатків на загальну середню освіту. Пунктом 2 частини першої статті 89 Бюджетного кодексу України передбачено, що видатки на загальну середню освіту належать до видатків, що здійснюються з бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад.

При цьому відповідно до частини четвертої статті 77 Бюджетного кодексу України місцеві ради під час затвердження бюджетів враховують у першочерговому порядку потребу в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до встановлених законодавством умов праці та розміру мінімальної заробітної плати.

Надані пропозиції будуть опрацьовані спільно з Профспілкою працівників освіти і науки України в межах робочої групи під час підготовки нової редакції формули розподілу освітньої субвенції на 2022 рік.

Заступник Міністра

Світлана ДАНИЛЕНКО